

Social-Demokraten.

Udgivet af københavnske Fagforeninger.

Abonnementprisen er 1 Kr. 75 Øre Kvartalet, 31 Øre, om Ugen, 0
 Provisionsne 1 Kr. 10 Øre Kvartalet med Tillegg af Postafgift.

Lordag d. 26. Juni 1875

Avertissementer à 10 Øre pr. Petitlinie modtages paa Kontoret,
 Salmagade 1, 1. Sal, fra 8-3 Fnd. og 4-7 Efm.

Bore ærede Abonnenter i Provin-
 serne erindres herved om, for at undgaa
 Standsning i Forsendelsen af Bladet, at
 Betalingen for Juli Kvartal maa
 være indbetalt til vedkommende Postkon-
 tor inden den 26de denne Maaned.
Abonnementsprisen er nedsat til
2 Kr. 60 Øre Kvartalet.

Bore ærede Abonnenter i Køben-
 havn og paa Broerne gøres herved be-
 kendt med, at Abonnementsprisen fra Juli
 Kvartals Begyndelse er nedsat saaledes:
2 Kroner 60 Øre Kvartalet, 88 Øre
 maanedlig og **20 Øre** ugentlig.

Foreningsfagter.
 Kursvendingelaug. Se Foreningsanliggender.
 Drolæggernes og Partibuggernes Fagfor-
 ening afholder Møde paa Tirsdag Aften.
 Se Foreningsanliggender.

Louis Pios Adresse se forelsbig
 Geni, poste restante. Portoen for et
 enkelt Brev er 26 Øre. Pakkepostfagter,
 Breve og Aviser, med hvilke det ikke
 hæfter særdeles, kan sendes til Frederiks-
 berg Allee Nr. 13 B, 1ste Sal.

Sarald Brigg's Adresse er
 Holte Station.

Offentligt Arbejdersmøde
 afholdes idag, Lordag, Kl. 8^{1/2}. Aften i
 Lokale, L. alle Kongensgade 25. Dags-
 orden: „Egarmagerens Strejke“, indles-
 des af Povl Geleff.
 Entree efter Behag, som tilfalder Eg-
 armagerens Strejke.

Kygheder.

Mødet for alle kvindelige Ar-
 bejdere i Tobaksfaget afholdes
 efter Indbydelse i Torsdags Aften, og
 var godt besøgt, dog mest af de kvinde-
 lige Arbejdere, der allerede var uden Ar-
 bejde.

Dirigenten oplæste Dagsordenen:
 „Gvad der bør gøres for at forbedre
 Kvindens Stilling“, og gav derpaa Or-
 det til Egarmagerforeningen „Enighe-
 den“s Formand, W. C. Johansen, som
 indledede Forhandlingerne med følgende
 Udtalelse. Gvad der havde bevæget os
 til at sammenkomme dette Møde, var
 Kvindens fæle Stilling. Det er nemlig
 en sørgelig Kendsgerning, at de kvinde-
 lige Arbejdere i Tobaksfaget er meget
 uvelst lænede. Fabrikkerne benytter
 sig af det næsten godkendte Paasub, at
 hun ikke har saa store Forpligtelser,
 idet det hedder, at Manden skal forsørge
 Familien. Men Sagen er i Virkelighe-
 den den, at Kvinden maa arbejde lige
 saa vel som Manden for de daglige For-
 pligtelser, og tilmed, ialfald for en
 Del, forsørge Familiens Husgerning. Nu
 byder man hende saa usæl en Løn, at
 det ligesom er umuligt for hende at leve
 et nogenlunde anstændigt Liv. Det bør
 derfor være Mandens Opgave at vifte
 for, at Kvinden kan blive betalt for sit
 Arbejde i Lighed med hvad der betales
 den mandlige Arbejder.

Ved et blødeligt Gjensyn har de
 kvindelige og de mandlige Arbejdere
 hidtil staaet ligesom fjendtlig overfor
 hinanden, og man har betragtet hinan-
 den som Konkurrenter, men ogsaa her
 havde Socialismen udøvet sin velgæn-
 nende Virkning, idet man gennem de
 socialistiske Læresætninger var naaet til
 Erkendelse om, at alle Arbejdere er
 solidariske ligeoverfor Kapitalens Over-
 greb. Af denne Lære er vi ogsaa kom-
 met til Klarhed om Kvindens Ligeberet-
 tighed med Manden, og sørgelig maa
 den kvindelige Arbejder for det samme
 Arbejde betales efter samme Forhold som
 Manden.

Vi har i disse Dage set, hvorledes
 mange kvindelige Arbejdere ved Fabri-
 kernes Hjertesløshed er blevet kram-
 sle; det viser sig altsaa, at de ikke be-
 stymer sig om, hvormange Arbejdere de
 styrter i Ulykke, naar blot de tror at
 ikke deres egne Interesser, ti havde de
 en Gnist af Følelse, da vilde de sig til
 de stakkels Kvinder, som uden egen Skyld
 er arbejdsløse: „J er ikke Skyld i, at
 J ikke kan arbejde, derfor vil vi støtte
 Eder.“ Men istedetfor samlede Fabri-
 kterne sig om deres eneste Gud Guld-
 kalben, og overlod de Bydelse til deres

Skabne. Det er derfor de kvindelige
 Arbejdere's Pligt at slutte sig sammen
 for i Enighed og Sammenhold at danne
 en Forening, hvor de kan drøfte og
 varetage deres Interesser. Maar de da
 slutte dem til deres mandlige Fagfel-
 ler, da vilde de ogsaa til enhver Tid
 kunne gøre Regning paa en kraftig Vi-
 stand fra disse, og i Forening vilde de
 da være for Opnaelsen af Lønnings-
 lighed.

Flere Talere udtalte sig i lignende
 Retning, og glædede sig over at have
 hørt Ljtlighed til at udtale sig overfor
 Kvinderne om den fælles Sag. Det
 paarejstes, hvorledes Kapitalen ovenud-
 tes til Dyrk, og saaledes fremkaldte
 den fordærvelige Produktionsmaade.
 Hvorledes Priserne for Arbejdet varierede
 i den travle og den sløje Tid, ud n at
 Fabrikkerne betyngede sig om Arbej-
 derne tjente lidt eller mere. Det frem-
 hævedes ligeledes, at mange Fabrik-
 ter holdt kvindelige Arbejdere for Sultes-
 føde, hvorved de blev istand til at le-
 vere billigere Varer end de Fabrikanter,
 som væsentlig havde mandlige Arbejdere;
 dette var et Misforhold. De kvindelige
 Arbejdere advarede mod at lade sig
 underkøbe; ved nu at lade sig løkke af
 Fabrikkerne stædede de deres egen og
 Kammeraternes Sag. En anden Taler
 var ikke tilfreds med, at Forsamlingen
 væsentlig kun talte Repræsentanter for de
 allerede brødesgjorte kvindelige Arbej-
 dere. Han sønede navnlig dem, der
 endnu var i Arbejde. Men han kunde
 nok tænke sig Marlog-n til denne Fra-
 varelse, ti, efter hvad der var bleven
 ham meddelt, havde Vendig i Rimmel-
 stættet forbudt sine kvindelige Arbejdere
 at gaa til Mødet, idet han stude have
 betydet dem, at de, der gik til Mødet,
 vilde saa deres Afsted den næste
 Dag. Den Maade, hvorpaa nogle af
 Hr. Fabrikanten i det Hele behandledes
 deres kvindelige Arbejdere, var saa utaa-
 llig, at der nødvendigt maatte se en
 Forandring, ellers vilde den kvindelige
 Arbejders Stilling tilsidst blive saa for-
 trykt og nedværdiget, at enhver Dprej-
 ning vilde være umulig.

Johansen supplerede de foregaaende
 Udtalelser med at nævne et Par Ek-
 empler fra en Fabrik, der drives hoved-
 sagelig ved kvindelig Hjælp, og som til-
 hører en Heire, der, saavidt vi mindes,

hed Baist. Denne Arbejdsgiver er
 meget omhyggelig for sine kvindelige Ar-
 bejdere, hvorfor han har oprettet en
 Sygekasie, der bestyres og kontrolleres
 ubetrukkende af „ham selv“. Kvindens
 Status er dem ligesaa ubefendt som det
 Regnskab de aldrig har set.

En Taler mente, at naar Vendig
 havde optraadt saaledes som det var
 meddelt, saa maatte man søge Grunden
 deri, at han antog at kunne byde sine
 Arbejdere Sigt. Saafarnt man vilde
 lade ham forstaa, at man ikke lod sig
 paavise af slige latterlige Forbud, men
 trostlig handlede efter sin Drøbevisning,
 saa vi de Fabrikanten hurtig forandre
 sin Opførelse.

En kvindelig Arbejder henvendte
 nogle opmuntrende og hjertelige Ord til
 sine Fagfæller. Vi skal ikke, sagde hun,
 fordi vi er Kvinder være bange for at
 tale vor Ret. Ligesaa godt som vi har
 Udfigt til at slutte i længere Tid, naar-
 somhelst det behager Fabrikanten at
 stanse sin Værdi, ligesaa godt kan vi
 vel slutte en enkelt Uge for vor egen
 Sag. Vi er af fuld saa stor Vigtighed
 for Fabrikanten som de mandlige Arbej-
 dere, ti han tror at kunne stole mere
 paa os. Hun opfordrede til kraftig
 Sigt og Sammenhold.

En anden kvindelig Arbejder
 glædede sig over, at en Medarbejderinde
 saa vel havde talt den fælles Sag, og
 tilbød at ville i Forening med flere
 samle de Bidrag de kunde.

Efterat Dirigenten havde meddelt, at
 der vilde blive beramt et nyt Møde,
 paa hvilket der vilde blive dannet en
 Forening af kvindelige Arbejdere i
 Tobaksfaget, og efter at han havde be-
 det Forsamlingen at bringe dette til Un-
 derretning for saa Mange som mulig,
 saavel som om at give tiltrigt Møde næste
 Gang, gjorde „Enigheden“s Formand
 opmærksom paa, at der vilde blive ud-
 nedt en Opfordring ti, alle kvinde-
 lige Arbejdere om at støtte de Brød-
 lse. Mødet hævdedes med Leverab for
 „Enigheden“ og for de kvindelige Ar-
 bejdere.

Mot Slagteapparat. M. Bru-
 neu, Formand i Kommissionen for Vi-
 sette-Slagtehusene i Paris, har opfun-
 det et Apparat, hvis Aendelse forbin-
 drer megen Grusomhed, som nu er for-
 bunden med den sædvanlige Maade,

Socialistiske Aforsmer.
 Den bevægelige Egenoms Opfindelse.
 (Fortset.)

Efterhaanden var Mælken hos Dy-
 rene bleven et Næringsmiddel for Men-
 nestene, og for at berygte denne Næ-
 ringsgren uden stor Umage, læmmede
 man de fredelige Dyr og samlede dem
 omkring sit Læ, sin Hylle eller Gule.
 Paa denne Maade opstod Hyrdelivet og
 dermed Samfundets forskellige Klasser,
 ti nu gavs der Hyrder og Jægere som
 havde deres forskellige Interesser. Endnu
 havde dea Jægen vænnet sig til Egen-
 domsretten. Hyrden gjorde først Kraa
 derpaa. Han nægtede Jægeren at dræbe
 de under hans Beskyttelse græsende
 Dyr, men gav denne af disse Mælk.
 Nu overbeviste Jægerfolket sig om Hyr-
 dernes Nytte; ti i Forsningen forekom
 det dem latterligt, at læmme Dyrene
 holde dem sammen uden at bruge dem
 til Føde — ligesom dem —, man dette
 altsaa Jægens Ubytte og Mælken med

hinanden; men Hyrden begyndte at tælle
 sin Hjord, og Jægerne sine Kind og
 saaledes oplod, uden at man r ærde
 det, Begrebet om den bevægelige Egen-
 dom. Jæret er af min Hjord, sagde
 nu den ene Hyrde til den anden med
 alvorlig Mine, som fik denne til at le,
 ti Ordet „min“ havde han ikke forstaaet,
 men det Blik, hvormed denne gav ham
 at forstaa: „tag det ikke“. Maar nu
 Jægere og Hyrder sad fredelig hos h n
 anden, hed det ikke længere: „Lad os
 tilberede en Væd til Maaltidet“, men:
 „Reg vil beværte Eder med en af mine
 Væder.“

Paa denne Maade vænede man sig
 lidt efter lidt til Mit og Dit, til Egen-
 domsretten og Adskillens Princip.
 Densing var denne Indretning gans-
 i sin Orden; den voldte Ingen nogen
 Glæde. Enhver havde jo Ret til at
 holde Hjordene, der var ingen Wiang-1 paa
 samme og vilde Dyr, paa Elv og Jæ-
 ger, derfor led man se hvad Jægen
 havde Glæde af. Begrebet Mit og Dit
 var opstaaet af Selveopholdelsesdriften.
 Mennesken lærde, fordi de var Hyrder
 og Jæger, mere adskille og lærnde sig

ogsaa mere fra hinanden. Enhver var
 henvist til at sørge for sig og Sine.
 De begyndte at beregne Fornødenhe-
 derne. Denne Selveopholdelsesdrift satte
 alle Samfundets Medlemmer i Bevæ-
 gelse og den kan, efterkom den bliver
 ledet, afstedkomme nyttige eller skadelige
 Følger. Som Følge af denne naturlige
 Selveopholdelsesdrift søger Mennesket at
 saa Alt, hvad der er at saa, Alt, hvad
 der lever paa Jorden, hvad der bevæ-
 ger sig i Luften, hvad der er skjult i
 Jorden; Alt hvad der aander og vokser,
 Alt, hvad man kan høre, se, smage,
 lugte og føle. Mennesket søler Lyst til
 Alt og søger at nyde det, stant han ikke
 kan saa Alt, fordi Naturen sætter Stræn-
 ker for hans Begærlighed, hvilke han
 bestandig er bestemt paa at rydde af
 Vejen.

Jo bedre det nu lykkes Menneske-
 heden at nedbyde disse Stranker, desto
 bedre og mere lykkelig er Fremtidens
 Væsen, som den bryder sig. Hoo for skal
 vi altsaa, istedetfor at jærbe alle Sam-
 men paa disse Stranker's Nedbydning,
 udelukke Nogen fra dette Arbejde med
 Magt?

Naturen sagde: Her er Land og
 Frugter, hvoraf Enhver tager, hvad han
 bruger. Men Mennesket svarede: Lan-
 det maa levere mig flere Frugter end
 hidtil, ti vi er bleven flere, og saa be-
 gyndte de at pløje og gøde og aftvang
 derved Jorden en tredobbel Væst. Men
 kun en ringe Del af Jordens Overflade
 har følt Menneskets Herredømme gennem
 Plougen, og dog stiger Millioner om
 Brød og vilde gerne udvide Vædten,
 som Agedydsningen har brudt i Na-
 ren. Og hvorn holdet det tilbage?
 Selve Mennesket med sit Mit og Dit.
 Naturen gav Mennesket Fødder og Arme
 for at kunne bevæge sig i alle Ret-
 ninger, men Mennesket mente, at det i
 mange Henseender stod tilbage for Dy-
 rene, hvorfor det opfandt Røretten, Rid-
 ningen, senere Jernbaner, Dampvogne
 og Dampskibe, og er nu nærved at
 komme saavidt, at det vel snart over-
 traaffr Jægen i Luften (?). Men til-
 trods for Alt dette, maa den fattige
 Daglejer, den fattige Vænde med sin
 Kone, og Hænderkænsenden klybe fra
 By til By i mid deres Væde paa Nys-
 gen. Den slakte Arbejder gaar tilfods;